

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ & ΘΡΑΚΗΣ**

Θεσσαλονίκη,

14. 06. 2019

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως: 142/2019

Ατομική

Γνωμοδοτών: Γεώργιος Α. Βαμβακίδης, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους.-

Αριθμός ερωτήματος: Το υπ'αριθμ.πρωτ.οικ.3621/05.06.2019 έγγραφο της Υφυπουργού Εσωτερικών (Τομέας Μακεδονίας – Θράκης).

Ερώτημα: Ερωτάται εάν, μετά την έκδοση της ΑτΓνμδΝΣΚ 234/2016 και νεότερων προβληματισμών της υπηρεσίας που προήλθαν τόσο από διατάξεις νόμου όσο και από πραγματικά περιστατικά που δεν είχαν τεθεί υπόψη κατά την έκδοση της ως άνω γνωμοδότησης, ορισμένα μάλιστα των οποίων είναι οψιγενή: **α)** επιγενόμενη δήλωση μη αποδοχής της πρόσκλησης του Δ.Σ. του ν.π. δ.δ., με την επωνυμία “Κέντρο Διαφύλαξης Αγιορείτικης Κληρονομίας (Κε.Δ.Α.Κ.)”, εκ μέρους του επιτυχόντος τη δικαστική ακύρωση της πρόσληψης άλλου συνυποψηφίου του στη διαδικασία πρόσληψης προσωπικού τούτου, σε θέση ΠΕ Αρχαιολόγου, ο οποίος (νικήσας διάδικος), στο πλαίσιο επαναξιολόγησής του από την οικεία επιτροπή διαγωνισμού, είχε συγκεντρώσει περισσότερους βαθμούς έναντι του αρχικά προσληφθέντος, ασκεί επιρροή στην υποχρέωση συμμόρφωσης της διοίκησης ή μπορεί να εκτιμηθεί ως παραίτηση, οπότε στην περίπτωση αυτή μπορεί να τεθεί θέμα πρόσληψης του αρχικά προσληφθέντος άλλου συνυποψηφίου και, σε καταφατική περίπτωση, από πότε, **β)** η διοίκηση, συμμορφούμενη με την ως άνω

ακυρωτική απόφαση, θα έπρεπε να λάβει υπόψη της ως προαπαιτούμενο και τη διάταξη της παραγράφου 21 του άρθρου ένατου του ν. 4057/2012, ήτοι περί εκδόσεως προηγούμενης υπουργικής απόφασης κατανομής, γ) μεταγενέστερη αίτηση του ως άνω νικήσαντος διαδίκου, με την οποία αιτείται εντόκως από το ΚΕΔΑΚ την άμεση καταβολή της μισθοδοσίας του από την 28.02.2007 (χρόνος αρχικής πρόσληψης του άλλου συνυποψηφίου) ενεργοποιεί υποχρέωση τούτου για ικανοποίηση του σχετικού αιτήματος ή όχι επειδή αυτό έχει παραγραφεί, καθώς και, σε καταφατική περίπτωση: ι) από πότε γεννάται αυτή, ιι) εάν κατά τον υπολογισμό των οφειλόμενων μισθών θα συμψηφιστούν οι εξ αυτών απορρέουσες απαιτήσεις του αιτούντος με την για το επίμαχο διάστημα τυχόν από εργασία του σε άλλους φορείς δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου προκύπτουσα ωφέλεια και δ) θα πρέπει, μετά τη σύνταξη του υπ' αριθ. 6/2018 πρακτικού του Δ.Σ. του ΚεΔΑΚ, να εκδοθεί εκ νέου απόφαση του Δ.Σ. του ΚεΔΑΚ στο πλαίσιο της συμμόρφωσης της διοίκησης, ενόψει επιγενόμενης αλλαγής του προσώπου του Προέδρου τούτου.-

Ιστορικό

Από όσα εκτίθενται στο πιο πάνω έγγραφο της ερωτώσας υπηρεσίας και τα συνοδεύοντα τούτο σχετικά προκύπτουν τα εξής:

1. Με την υπ' αριθ. 140/2006 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου (εφεξής Δ.Σ.) του νπδδ., με την επωνυμία "Κέντρο Διαφύλαξης Αγιορείτικης Κληρονομιάς" (εφεξής Κε.Δ.Α.Κ.), προκηρύχθηκαν στις 19.7.2006 τρεις (3) θέσεις κατηγορίας ΠΕ για την πρόσληψη, εκτός των άλλων, και ενός (1) αρχαιολόγου με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου.

2. Κατόπιν των απαιτούμενων νόμιμων διαδικασιών επιλογής προσωπικού και ύστερα από ένσταση κατά του πίνακα κατάταξης που άσκησε ο υποψήφιος Β.Μ. (η οποία δεν έγινε δεκτή από το Δ.Σ. του Κε.Δ.Α.Κ.), προσλήφθηκε ο αρχαιολόγος Π.Κ., με την υπ' αριθ. 1494/28.2.2007 απόφαση του (τότε) Υπουργού Μακεδονίας – Θράκης.

3. Στη συνέχεια, εκδόθηκε η υπ' αριθμ.1403/2009 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης (εφεξής ΔΕΦΘ), με την οποία, κατ' αποδοχή σχετικής αιτήσεως ακυρώσεως του ως άνω παραλειφθέντος (συν)υποψηφίου, ακυρώθηκε η ανωτέρω πράξη πρόσληψης, με το σκεπτικό ότι: **α)** η αποδεδειγμένη εμπειρία του αιτούντος ανταποκρινόταν στους όρους προκήρυξης και συνεπώς η άρνηση της αρμόδιας Επιτροπής του Κε.Δ.Α.Κ. να την αξιολογήσει αντίκειται στις αρχές της ισότητας και αναξιοκρατίας **και β)** η απόρριψη της ένστασης του αιτούντος από το Δ.Σ. του Κε.Δ.Α.Κ. συνιστά υπέρβαση των άκρων ορίων της διακριτικής ευχέρειας του οργάνου αυτού, ενώ, μετά ταύτα, η υπόθεση αυτή αναπέμφθηκε στη Διοίκηση για τις νόμιμες ενέργειες.

4. Κατά της πιο πάνω εφετειακής απόφασης, το Κε.Δ.Α.Κ. άσκησε καθ' όλα νομότυπα και εμπρόθεσμα, ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, την από 2.12.2009 έφεσή του, ζητώντας την ακύρωση της εκκαλούμενης αυτής απόφασης, επί της οποίας εκδόθηκε η υπ' αρ.1403/2015 απόφαση του ανωτάτου ακυρωτικού, που κοινοποιήθηκε στο Κε.Δ.Α.Κ. την 1^η Φεβρουαρίου 2016, με την οποία απορρίφθηκε το ένδικο αυτό μέσο, κατά τα ειδικότερα στο σκεπτικό και διατακτικό αυτής εκτιθέμενα.

5. Στο μεταξύ, ο ως άνω νικήσας διάδικος (Β.Μ.) στις 7 Ιουνίου 2011, με σχετική αίτησή του στο αρμόδιο τριμελές συμβούλιο του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης, ζήτησε τη συμμόρφωση της διοίκησης προς την πιο πάνω πρωτόδικη ακυρωτική απόφαση, σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν. 3068/2002, όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο, επί της οποίας (αιτήσεως) εκδόθηκε το υπ' αριθμ.11/2012 πρακτικό του, με το οποίο, αφού διαπίστωσε αδικαιολόγητη παράλειψη του εν λόγω Ν.Π.Δ.Δ., κάλεσε τούτο να συμμορφωθεί προς την ανωτέρω απόφαση εντός τριμήνου από της κοινοποίησής σε αυτό του παρόντος πρακτικού.

6. Ήδη, στις 12.6.2012 το Δ.Σ. του Κε.Δ.Α.Κ με την υπ' αριθ.50 απόφασή του, συνέστησε πενταμελή επιτροπή διαγωνισμού, προκειμένου να αξιολογήσει εκ νέου τους φακέλους των υποψηφίων. Η εν λόγω επιτροπή συνήλθε στις 14 Ιουνίου 2012 και, αφού έλαβε υπόψη όλα τα στοιχεία και δεδομένα, σύμφωνα με την απόφαση του ΔΕΦΘ, προέβη σε επαναξιολόγηση των δύο (2) υποψηφίων

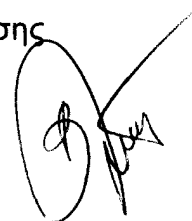
αρχαιολόγων, συντάσσοντας οριστικό πίνακα κατάταξης, κατά τον οποίο ο Β.Μ. συγκέντρωσε 1.496,00 μόρια και Π.Κ. 1.261,53 μόρια.

7. Ωστόσο, πριν από τη συνέχιση και ολοκλήρωση της όλης διαδικασίας επαναξιολόγησης (βλ. παρακάτω, αρ. 8), στις 21.6.2012 συνεδρίασε το Τριμελές Συμβούλιο του ΔΕΦΘ, το οποίο εξέδωσε αυθημερόν την υπ'αρ.47/2012 απόφασή του, με την οποία δέχθηκε την αίτηση συμμόρφωσης του Μ.Β. κατά του Κε.Δ.Α.Κ. και διαπίστωσε ότι αυτό εξακολουθούσε αδικαιολόγητα να μη συμμορφώνεται προς την ως άνω υπ'αριθ.1403/2009 του ΔΕΦΘ, υποχρεώνοντας μάλιστα τούτο στην καταβολή ποσού 3.000 ευρώ στον αιτούντα.

8. Επακολούθησε στις 20.9.2012 η συνεδρίαση του Δ.Σ. του Κε.Δ.Α.Κ., κατά την οποία με την υπ'αριθμ.53 απόφασή του επικυρώθηκε η προαναφερθείσα απόφαση της πενταμελούς επιτροπής διαγωνισμού και αποφασίστηκε η διοικητική ολοκλήρωση των απαιτούμενων για την συντέλεση της διαδικασίας πρόσληψης του Β.Μ. ενεργειών. Πλην, όμως, από τότε και μέχρι σήμερα η πρόσληψη του Β.Μ. δεν έχει πραγματοποιηθεί, ενώ ο Π.Κ. συνεχίζει ως τώρα να εργάζεται στην υπηρεσία.

9. Μετά ταύτα, με το υπ'αριθ.πρωτ.330/5.9.2016 έγγραφο της Υφυπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης (πρώην Μακεδονίας – Θράκης) προς το Γραφείο μας υπεβλήθη ερώτημα (αρχικό), περί του εάν, ενόψει του ανωτέρω διδόμενου ιστορικού και της κείμενης νομοθεσίας: α) η διοίκηση δύναται να μην προβεί στην απόλυση του Π.Κ., ο οποίος προσλήφθηκε Κε.Δ.Α.Κ., σε θέση ΠΕ Αρχαιολόγου, παρά την έκδοση σχετικής απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης (Τμ. Α'-Ακυρωτικό), με την οποία - κατ' αποδοχή σχετικής αιτήσεως του παραλειφθέντος (Β.Μ.) συνυποψηφίου - ακυρώθηκε η ως άνω πρόσληψη του, κρίση που επικυρώθηκε αμετάκλητα με σχετική απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές της χρηστής διοίκησης και λόγω χρονικού διαστήματος πολύ πέραν του ευλόγου, κατά το οποίο ο Π.Κ. συνεχίζει μέχρι σήμερα να εργάζεται στην υπηρεσία και β) επιτρέπεται η παραμονή του Π.Κ. στη θέση του και η μη ανάκληση της πράξης πρόσληψής του, με αναλογική εφαρμογή του άρθρου 17 παρ. 17 του ν. 2190.

10. Επ' αυτού εκδόθηκε η υπ'αριθμ.234/2016 ατομική μας γνωμοδότηση, σύμφωνα με την οποία: α) η ολοκλήρωση της διοικητικής διαδικασίας πλήρωσης

της μίας θέσης κατηγορίας ΠΕ αρχαιολόγου στο Κε.ΔΑΚ, με την τυπική ανάκληση της πρόσληψης του ανωτέρω υπαλλήλου και την πρόσληψη του επιτυχόντος την ακύρωση συνυποψηφίου του, ήταν, ενόψει του ότι ο τελευταίος, κατά την επαναξιολόγησή του βαθμολογήθηκε με υψηλότερη βαθμολογία, επιβεβλημένη, ως συνέπεια της συμμόρφωσης της διοίκησης προς την ανωτέρω ακυρωτική απόφαση, ανεξαρτήτως του διαδραμόντος χρόνου και δίχως να ασκεί νομική επιρροή η επίκληση των αρχών της χρηστής διοίκησης **και β)** δεν είναι επιτρεπτή η παραμονή του ανωτέρω υπαλλήλου στη θέση του και η μη ανάκληση της πράξης πρόσληψής του, με αναλογική εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων του ν. 2190/1994.

11. Ακολούθως, με το πιο πάνω νέο (συμπληρωματικό) ερώτημα μας τίθενται υπόψη επιπλέον κρίσιμα πραγματικά περιστατικά, μεταξύ των οποίων αναφέρεται ότι: **α)** Με το υπ' αριθμ. πρωτ. 3447/23.10.2012 έγγραφο του Αυτοτελούς Τμήματος Επιθεώρησης και Συντονισμού των υπηρεσιών του (τότε) ΥΜΑΘ και των εποπτευόμενων φορέων, γίνεται μνεία της παραγράφου 21 του άρθρου ένατου του ν. 4057/2012, σύμφωνα με την οποία για την ολοκλήρωση των διαδικασιών πρόσληψης ή διορισμού στους φορείς της παρ. 1 του άρθρου 14 ν. 2190/1994 για το μόνιμο προσωπικό και το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου απαιτείται η προηγούμενη έκδοση υπουργικής απόφασης κατανομής τούτου. **β)** Με την από 17.08.2016 εξώδικη πρόσκληση του ΚεΔΑΚ προς τον ως άνω νικήσαντα διάδικο (Β.Μ.), εκλήθη αυτός έπειτα από την έκδοση της υπ' αριθ. 42/7.7.2016 απόφασης του Δ.Σ. του εν λόγω ν.π.δ.δ., όπως εντός τριάντα (30) ημερών δηλώσει υπεύθυνα αν αποδέχεται την πρόσληψη στην ως άνω θέση, προκειμένου να εκδοθεί σχετική απόφαση. **γ)** Ο Β.Μ. με την από 21.9.2016 υπεύθυνη δήλωσή του δήλωσε ότι δεν αποδέχεται τη σχετική πρόσκληση του ΚεΔΑΚ. **δ)** Το Δ.Σ. του ΚεΔΑΚ, με σχετική απόφαση που περιλαμβάνεται στο υπ' αριθ. 6/2018 πρακτικό του, εξουσιοδότησε την Πρόεδρο του Δ.Σ. τούτου και την Υφυπουργό Εσωτερικών να εκδώσει σχετική διαπιστωτική πράξη αναγνώρισης ως ισχυρής της πρόσληψης του άλλου συνυποψηφίου (Π.Κ.), ενώ, τέλος, ο Β.Μ. με την από 14.3.2019 αίτησή του προς το ΚεΔΑΚ αιτείται την άμεση καταβολή της μισθοδοσίας του εντόκως από 28.2.2007.

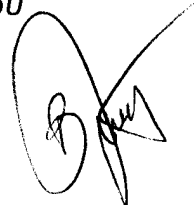
12. Κατόπιν τούτων, ετέθη το ως άνω ερώτημα, επί του οποίου γνωμοδοτώ, ως εξής:

Νομοθετικό πλαίσιο

13. Στην παράγραφο 5 του άρθρου 95 του Συντάγματος, όπως αυτή ισχύει μετά την αναθεώρησή της με την παρ. Α' του από 06.04.2001 ψηφίσματος της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής (Α' 84), ορίζεται ότι «... 5. Η διοίκηση έχει υποχρέωση να συμμορφώνεται προς τις δικαστικές αποφάσεις. Η παράβαση της υποχρέωσης αυτής γεννά ευθύνη για κάθε αρμόδιο όργανο, όπως νόμος ορίζει. Νόμος ορίζει τα αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της διοίκησης...», ενώ το άρθρο 1 του (εκτελεστικού της πιο πάνω συνταγματικής διάταξης) ν. 3068/2002 «Συμμόρφωση της Διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις..»(Α' 274), ορίζει ότι «Το Δημόσιο, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου έχουν υποχρέωση να συμμορφώνονται χωρίς καθυστέρηση προς τις δικαστικές αποφάσεις και να προβαίνουν σε όλες τις ενέργειες που επιβάλλονται για την εκπλήρωση της υποχρέωσης αυτής και για την εκτέλεση των αποφάσεων. Δικαστικές αποφάσεις κατά την έννοια του προηγούμενου εδαφίου είναι όλες οι αποφάσεις των διοικητικών, πολιτικών, ποινικών και ειδικών δικαστηρίων που παράγουν υποχρέωση συμμόρφωσης ή που είναι εκτελεστές κατά τις οικείες δικονομικές διατάξεις και του όρους που κάθε απόφαση τάσσει...».

14. Επίσης, στα άρθρα 50 (παρ. 1, 3, 4, 5) και 61 του π.δ. 18/1989 «Κωδικοποίηση διατάξεων νόμων για το Συμβούλιο της Επικρατείας» (Α' 8), ορίζεται ότι:

άρθρο 50 «1. Η απόφαση που δέχεται την αίτηση ακυρώσεως απαγγέλλει την ακύρωση της προσβαλλόμενης πράξης και συνεπάγεται νόμιμη κατάργησή της έναντι όλων είτε πρόκειται για κανονιστική είτε πρόκειται για ατομική πράξη. 2. 3. Στις περιπτώσεις παραλείψεων όταν το Συμβούλιο δέχεται αίτηση παραπέμπει την υπόθεση στην αρμόδια αρχή για να εκτελέσει την οφειλόμενη ενέργεια. 4. Οι διοικητικές αρχές, σε εκτέλεση της υποχρέωσής τους κατά το άρθρο 95 παρ. 5 του Συντάγματος, πρέπει να συμμορφώνονται ανάλογα σε κάθε περίπτωση, με θετική ενέργεια προς το περιεχόμενο της απόφασης του Συμβουλίου ή να απέχουν από κάθε ενέργεια που είναι αντίθετη προς όσα κρίθηκαν από αυτό. Ο παραβάτης εκτός από τη δίωξη κατά το άρθρο 259 του

Ποινικού Κώδικα υπέχει και προσωπική ευθύνη για αποζημίωση. 5. Οι αποφάσεις της Ολομέλειας, ακυρωτικές και απορριπτικές καθώς και των Τμημάτων αποτελούν μεταξύ των διαδίκων δεδικασμένο που ισχύει σε κάθε υπόθεση ή διαφορά ενώπιον δικαστικής ή άλλης αρχής κατά την οποία προέχει το διοικητικής φύσεως ζήτημα που κρίθηκε από το Συμβούλιο.».

άρθρο 61. «Η προθεσμία για την άσκηση έφεσης και η άσκηση του ενδίκου αυτού μέσου δεν συνεπάγεται αναστολή της εκτέλεσης της πρωτόδικης απόφασης.».

15. Εξάλλου, στο άρθρο 9 (παρ. 1, 2, 4, 9 περ. γ') του ν. 1198/1981 (Α' 238) ορίζεται ότι: «**1. Περί συστάσεως “Κέντρου Διαφυλάξεως της Αγιορείτικης Κληρονομίας (ΚεΔΑΚ)”.** α) Σύστασις. Συνιστάται Νομικόν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου, υπό την επωνυμίαν “Κέντρο Διαφυλάξεως της Αγιορείτικης Κληρονομίας (ΚΔΑΚ)”, με έδρα την πόλιν της Θεσσαλονίκης, υπαγόμενον υπό τον έλεγχο και την εποπτείαν του Υπουργείου Βορείου Ελλάδος. β) Σκοπός. Το Κέντρον Διαφυλάξεως της Αγιορείτικης Κληρονομίας σκοπεύει εις την τελικήν διαμόρφωσιν προγράμματος έργων υποδομής, συντηρήσεως και αναστηλώσεων του Αγίου Όρους και εκτέλεσιν αυτού εντός του αναγκαίου προς τούτο χρόνον και την υποβοήθησιν και αρωγήν του έργου της Ι. Κοινότητος και των Ι. Μονών του Αγίου Όρους δια την διαφύλαξιν της Κληρονομίας αυτού. **2. Διοικητικόν Συμβούλιον.** Το Κέντρον Διαφυλάξεως της Αγιορείτικης Κληρονομίας διοικείται υπό ενδεκαμελούς (11) Διοικητικού Συμβουλίου, απαρτιζόμενον εκ των κάτωθι: α)¹ Του Υπουργού Μακεδονίας και Θράκης ως Προέδρου, αναπληρούμενου από τον Αντιπρόεδρο, Διοικητή του Αγίου Όρους, β) ... **3. ... 4.** Το Διοικητικόν Συμβούλιον συγκαλείται υπό του Προέδρου αυτού πέντε (5) ημέρας προ εκάστης συνεδριάσεως και ευρίσκεται εν απαρτία παρόντων πέντε (5) τουλάχιστον των μελών του, εν οίς απαραίτητως ο Πρόεδρος ή ο Αντιπρόεδρος. Αι αποφάσεις του Δ.Σ. λαμβάνονται κατά πλειοψηφίαν των παρόντων, επί ισοψηφίας νικώσης της ψήφου του Προέδρου. **5. ... 9. Προσωπικόν.** α) Γραμματεία. ... β) ... γ) Πέραν του προαναφερθέντος προσωπικού, είναι δυνατή, κατά παρέκκλισιν των ισχυουσών απαγορευτικών και ιδία του Νόμου 993/1979, χάριν υποβοηθήσεως του έργου του Διοικ. Συμβουλίου του ΚΔΑΚ, η προτάσει τούτου και δι' αποφάσεως του Υπουργού

¹ όπως η περίπτωση αυτή ισχύει μετά την αντικατάστασή της με το άρθρο 8 ν. 4081/2012 (Α' 184)

Βορείου Ελλάδος πρόσληψης μέχρι πενήντα ειδικών, επιστημόνων, τεχνικών και εργατοτεχνικών (Αρχαιολόγων, Αρχιτεκτόνων, Πολιτικών Μηχανικών, Συντηρητών Έργων Τέχνης και Χειρογράφων, Τυπογράφων, Δασολόγων κ.λ.π.) δια συμβάσεων ιδιωτικού δικαίου ωρισμένου ή αορίστου χρόνου. 10. ...».

16. Ακόμη, στα άρθρα 11 (παρ. 3) και 12 του άρθρου μόνου του π.δ/τος 410/88 "Κωδικοποίηση σε ενιαίο κείμενο των διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας που αφορούν το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου του Δημοσίου, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των λοιπών Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου" (Α' 191) ορίζεται ότι:

άρθρο 11 «1. ... 3. Η απόφαση πρόσληψης αποστέλλεται ταχυδρομικά και με απόδειξη στη διεύθυνση κατοικίας του προσλαμβανόμενου ή του τυχόν οριζόμενου από αυτόν αντιπροσώπου, ο οποίος καλείται να αναλάβει υπηρεσία μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριάντα (30) ημερών. 4. ...»

άρθρο 12 «Η απόφαση πρόσληψης ανακαλείται, αν ο προσληφθείς δεν αποδέχθηκε αυτή ρητά ή σιωπηρά, παραμελώντας την κατά την παράγραφο 3 του προηγούμενου άρθρου προθεσμία».

17. Περαιτέρω, στα άρθρα 17 (παρ. 13²) και 18 (παρ. 9³) του ν. 2190/94 "Σύσταση ανεξάρτητης αρχής για την επιλογή προσωπικού και ρύθμιση θεμάτων διοίκησης" (Α' 28) ορίζονται τα εξής:

άρθρο 17 «1. ... 13. ... Διοριστέος που δεν αποδέχεται τον διορισμό του ή έχει κώλυμα διορισμού ή παραιτήθηκε εντός έτους από τον διορισμό του αναπληρώνεται από τον επόμενο κατά σειρά στον πίνακα επιτυχίας υποψήφιο χωρίς να απαιτείται δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως συμπληρωματικού πίνακα διοριστέων.».

άρθρο 18 «1... 9. ... Οι διατάξεις της παρ. 10 του τελευταίου εδαφίου αυτής και των παραγράφων 11-18 του άρθρου 17, εφαρμόζονται αναλόγως και στη διαδικασία του παρόντος άρθρου. 10. ...»

² όπως ίσχυε μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 11 του άρθρου 2 του ν. 2527/1997 (Α' 206), το τελευταίο εδάφιο της οποίας προστέθηκε με την παρ.4 του άρθρου 3051/2002 (Α' 220) πριν καταργηθεί με το άρθρο 1 (παρ. 17) του ν. 4038/2012 (Α' 14)

³ όπως το τελευταίο εδάφιο αυτής ισχύει μετά την αντικατάστασή του με την παρ. 9 του άρθρου 20 του ν. 2738/1999 (Α' 180)

18. Ακολούθως, στις παραγράφους 20 και 21 του άρθρου ένατου του ν. **4057/2012** (Α' 54) ορίζεται ότι: «**20. α⁴**. Για την κίνηση διαδικασιών πρόσληψης ή διορισμού μόνιμου προσωπικού, προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, καθώς και προσωπικού με θητεία, με σύμβαση ορισμένου χρόνου ή μίσθωσης έργου ή οποιασδήποτε άλλης μορφής στους φορείς της παρ.1 του άρθρου 14 του ν. 2190/1994 (Α' 28) απαιτείται προηγούμενη έγκριση της ΠΥΣ 33/2006 (Α' 280), εξαιρουμένης της πρόσληψης έκτακτου προσωπικού για την εκτέλεση έργων με αυτεπιστασία και των υδρονομέων άρδευσης, καθώς και της πρόσληψης προσωπικού για την αντιμετώπιση κατεπειγουσών ή εποχικών ή πρόσκαιρων αναγκών με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου της οποίας η διάρκεια δεν υπερβαίνει τους δύο ή κατ' εξαίρεση τους τρεις μήνες, μέσα σε συνολικό διάστημα δώδεκα μηνών στους φορείς της αυτοδιοίκησης σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 206 παρ. 1 του ν. 3584/2007, όπως ισχύει. ... **21**. Η ολοκλήρωση των διαδικασιών πρόσληψης ή διορισμού στους φορείς της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 2190/1994 (Α' 28) για το μόνιμο προσωπικό και το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου της προηγούμενης παραγράφου πραγματοποιείται κατόπιν έκδοσης απόφασης κατανομής του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης της παρ. 5 του άρθρου 11 του ν. 3833/2010 (Α' 40). ... Για τους διοριστέους σε εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων, η σχετική απόφαση κατανομής έχει αποκλειστικά διαπιστωτικό χαρακτήρα και η έλλειψή της δεν αναστέλλει την υποχρέωση συμμόρφωσης στις οικείες δικαστικές αποφάσεις⁵».

19. Τέλος, στις διατάξεις των άρθρων **48 (παρ. 3) και 49 του ν.δ. 496/1974** "Περί λογιστικού των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου" (Α' 204), οι οποίες εξακολουθούν να ισχύουν, κατά το άρθρο 11 (παρ. 1) του ν. 4337/2015 (Α' 129), για τα ν.π.δ.δ. που ανήκουν στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης, ορίζεται ότι:

⁴ όπως η περίπτωση αυτή, συμπληρωθείσα με την παράγραφο 22 του άρθρου 12 του ν. 4071/2012 (Α' 85), ισχύει μετά την αντικατάστασή της με το άρθρο 41 παρ. 1 του ν. 4325/2015 (Α' 47)

⁵ το εδάφιο αυτό προστέθηκε με το άρθρο 52 του ν. 4456/2017 (Α' 24)

άρθρο 48. «1. ... 2. ... 3. Ο χρόνος παραγραφής των κατά του ν.π. αξιώσεων των υπαλλήλων τούτου των επί σχέσει δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου μετ' αυτού συνδεομένων, εκ καθυστερουμένων αποδοχών ή άλλων πάσης φύσεως απολαυών ή αποζημιώσεων εξ αδικαιολογήτου πλουτισμού δύο ετών.»

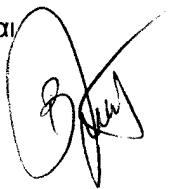
άρθρο 49. «Φυλαττομένης της ισχύος των ειδικών διατάξεων, η παραγραφή των χρηματικών αξιώσεων κατά του ν.π. μόνον: α) Δια της υποβολής της υποθέσεως εις το αρμόδιον δικαστήριο ή εις διαιτητάς, οπότε άρχεται εκ νέου η παραγραφή από της τελευταίας διαδικαστικής πράξεως των διαδίκων, του δικαστηρίου ή των διαιτητών. β) Δια της υποβολής προς το ν.π. αιτήσεως περί πληρωμής της απαιτήσεως, οπότε η παραγραφή άρχεται εκ νέου από της χρονολογίας την οποία φέρει η έγγραφος απάντησις της αρμοδίας δια την αναγνώρισιν ή την πληρωμήν της απαιτήσεως Αρχής. Εν περιπτώσει μη απαντήσεως η παραγραφή άρχεται μετά πάροδον εξαμήνου από της χρονολογίας υποβολής της αιτήσεως. ...».

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

Από τις προπαρατιθέμενες διατάξεις, αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους ερμηνευόμενες, ενόψει και του όλου νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του δι' αυτών επιδιωκόμενου σκοπού αλλά και των πραγματικών περιστατικών που μας τέθηκαν υπόψη, ευθέως προκύπτουν και πάντως σαφώς συνάγονται τα εξής:

20. Ως γνωστόν, κατά την έννοια των ως άνω, υπό στοιχ.13-15, διατάξεων, όπως αυτές ερμηνεύτηκαν σύμφωνα με την πάγια νομολογία του ανωτάτου ακυρωτικού, καθώς και τις εν αρμονία μ' αυτή δοθείσες διοικητικές λύσεις, στο πλαίσιο εκδοθεισών προς τούτο γνωμοδοτήσεων του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, αλλά και τις πάγιες θέσεις της θεωρίας και επιστήμης, σαφώς, εκτός των άλλων, συνάγονται (και) τα εξής: α) η διοίκηση, μετά την έκδοση ακυρωτικής απόφασης του οικείου δικαστηρίου επί σχετικού ενδίκου βοηθήματος ή μέσου, υποχρεούται να συμμορφωθεί προς αυτήν⁶ και μάλιστα όχι μόνο να θεωρήσει ως

⁶ η δε υποχρέωση αυτή έχει ήδη παραχθεί από την κοινοποίηση της πρωτόδικης ακυρωτικής απόφασης και δεν παράγεται, το πρώτον, από την απορριπτική κατ' αυτής απόφαση του ΣτΕ, καθόσον, κατά τη ρητή διάταξη του άρθρου 61 του π.δ. 18/89, τόσο η προθεσμία για την άσκηση ενώπιον του ΣτΕ έφεσης κατ' αυτής όσο και η άσκηση του ενδίκου αυτού μέσου δεν συνεπάγονται

ανίσχυρη και μη υφιστάμενη στο νομικό κόσμο την ακυρωθείσα διοικητική πράξη, αλλά να προβεί σε θετικές ενέργειες για την αναμόρφωση της νομικής κατάστασης που προέκυψε αμέσως ή εμμέσως από την ακυρωθείσα πράξη, ανακαλώντας ή τροποποιώντας τις επ' αυτής ερειδόμενες στο μεταξύ εκδοθείσες σχετικές πράξεις ή εκδίδοντας άλλες με αναδρομική ισχύ για να αποκαταστήσει τα πράγματα στη θέση στην οποία θα βρίσκονταν αν από την αρχή δεν είχε εκδοθεί η ακυρωθείσα πράξη ή παράλειψη⁷ και χωρίς δέσμευση από το χρόνο που διέδραμε⁸. **β)** Το συγκεκριμένο περιεχόμενο και η έκταση των υποχρεώσεων της διοίκησης προσδιορίζονται από το είδος και τη φύση της ακυρούμενης διοικητικής πράξης, καθώς και από την κρίση ή τις κρίσεις πάνω στα διοικητικής φύσεως ζητήματα που εξέτασε και για τα οποία αποφάνθηκε το δικαστήριο στο αιτιολογικό της αποφάσεώς του, δημιουργώντας δεδικασμένο ως προς αυτά, κρινόμενο κατά περίπτωση⁹. **γ)** Η νέα πράξη που τυχόν εκδίδει η διοίκηση ανατρέχει αναγκαστικά στον χρόνο έκδοσης της πράξης που ακυρώθηκε και διέπεται κατ' αρχήν από το νομικό και πραγματικό καθεστώς που ίσχυε τότε και όχι από το ισχύον κατά τον χρόνο που λαμβάνουν χώρα οι ενέργειες συμμόρφωσης προς την ακυρωτική απόφαση¹⁰, εκτός εάν το νεότερο κανονιστικό καθεστώς έχει αναδρομική ισχύ ή προκύπτει από αυτό ότι ο νομοθέτης ή η κανονιστικώς δρώσα διοίκηση δεν ανέχονται εφεξής την εφαρμογή των παλαιών διατάξεων¹¹. **δ)** Ωστόσο, γίνεται δεκτό ότι η διοίκηση, κατά τη συμμόρφωσή της προς την ακυρωτική απόφαση,

την αναστολή εκτέλεσης της πρωτόδικης απόφασης (βλ. ΑτΓνμδΝΣΚ 234/2016 – σκ. 19^η, σημ. 21, με εκεί περαιτέρω παραπομπές, επίσης ΓνμδΝΣΚ 192/2017 – σκ. 13^η)

⁷ βλ. ενδ., αντί πολλών και προς αποφυγήν ασκόπων επαναλήψεων, ΑτΓνμδΝΣΚ 234/2016, με εκεί περαιτέρω παραπομπές, ΣτΕ 1536/2016 – σκ. 2^η, με εκεί παραπομπές σε ΣτΕ 3761/2013, 100/2011, 1016/2009, 2557/2006, 3191/2005 κ.α.

⁸ βλ. επίσης ΑτΓνμδΝΣΚ 234/2016 – σκ. 17^η, με εκεί περαιτέρω παραπομπές, ΣτΕ 957/2010 – σκ. 4^η, κ.α.

⁹ Ομοίως ΓνμδΝΣΚ 234/2016 – σκ. 18η, σημ. 16, με εκεί παραπομπές σε ΓνμδΝΣΚ 330/2012, 71, 61, 41/2011, 392/2007, 232/2006, 559/2005 κ.α., επίσης ΓνμδΝΣΚ 314/2016, ΟΛΣτΕ 1163-67/2017, ΟΛ ΣτΕ 1125-28/2016, 4958/2014, ΣτΕ 677/2010, ΣτΕ 2854/1985, ΣτΕ 2774/2017 – σκ. 10^η, με εκεί παραπομπές σε ΣτΕ 4925/2014, 3761/2013, 791/2011, κ.α.

¹⁰ ΓνμδΝΣΚ 54/2017, ΓνμδΟΛΝΣΚ 22/2016, με εκεί παραπομπές, ΣτΕ 276/2016, ΣτΕ 2993/2014 κ.α.

¹¹ ΣτΕ 252/2016 – σκ. 7^η, ΣτΕ 3627/2004 – σκ. 12^η κ.α.

δεν κωλύεται να λάβει υπόψη της και τις επελθούσες στο μεταξύ μεταβολές, εφόσον δεν παραβιάζονται οι αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης ή το δεδικασμένο της ακυρωτικής απόφασης¹² ούτε εμποδίζεται να εξετάσει την όλη υπόθεση εκ νέου, από πραγματική ή νομική άποψη και να μεταβάλει την πραγματική βάση αυτής ή τους κανόνες που πρέπει να εφαρμοστούν, με την προϋπόθεση, βεβαίως, ότι η ακυρωτική απόφαση δεν προέβη σε αντίστοιχη έρευνα και κρίση¹³.

21. Επίσης, είναι σαφές ότι με τη διάταξη της παραγράφου 21 του άρθρου ένατου του ν. 4057/2012 ορίστηκε για πρώτη φορά η υποχρέωση έκδοσης απόφασης κατανομής του (τότε) Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (και ήδη Διοικητικής Ανασυγκρότησης), ως προϋπόθεση για την ολοκλήρωση των διαδικασιών πρόσληψης ή διορισμού μόνιμου και ΙΔΑΧ προσωπικού των φορέων της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 2190/1994. Ωστόσο, η πρόβλεψη ότι η σχετική απόφαση κατανομής απαιτείται και σε περιπτώσεις κατάταξης σε θέσεις εργασίας προσωπικού σε εκτέλεση αμετάκλητων δικαστικών αποφάσεων δημιούργησε στην πράξη ζητήματα αμφισβήτησης της εκτελεστότητας των αποφάσεων αυτών, μέχρι την ολοκλήρωση της ως άνω διαδικασίας κατανομής, με αποτέλεσμα να παρακωλύεται, στην πράξη, η πλήρης συμμόρφωση της διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις, όπως το Σύνταγμα και η σχετική νομοθεσία επιβάλλουν. Αυτό, συνέβη ιδίως σε περιπτώσεις εργαζομένων των οποίων οι συμβάσεις ή σχέσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου αναγνωρίστηκε αμετακλήτως ότι αποτελούν συμβάσεις εργασίας ΙΔΑΧ και ως εκ τούτου γεννήθηκε υποχρέωση του Ελληνικού Δημοσίου των ΟΤΑ και των λοιπών ΝΠΔΔ να τους απασχολούν δυνάμει των συμβάσεων αυτών¹⁴, παρότι κατά τον έλεγχο της συνδρομής των τυπικών προσόντων πρόσληψης, όπως αυτά προβλέπονται στο π.δ. 50/2011 και σε λοιπές

¹² πρβλ. ΣτΕ 276/2016 – σκ. 15^η

¹³ ΓνμδΝΣΚ 54/2017, Δ' – σκ. 25^η

¹⁴ βλ. απόφαση του κατ' αρθρ. 2 του ν. 3068/2002 ΤριμΣυμβ ΑΠ 4/2014

νομοθετικές διατάξεις ή οργανικές διατάξεις διαπιστώθηκε η έλλειψη τέτοιων¹⁵. Προς τούτο, κατέστη αναγκαία και επιβεβλημένη η εισαγωγή σχετικής νομοθετικής ρύθμισης, πράγμα που υλοποιήθηκε με την πρόσθεση νέου εδαφίου στην πιο πάνω παράγραφο 21 του άρθρου ενάτου του ν. 4057/2012, δυνάμει της διάταξης του άρθρου 52 του ν. 4456/2017, σύμφωνα με το οποίο η σχετική υπουργική απόφαση κατανομής έχει αποκλειστικά διαπιστωτικό χαρακτήρα και η έλλειψή της δεν αναστέλλει την υποχρέωση συμμόρφωσης στις οικείες δικαστικές αποφάσεις.

22. Ειδικότερα, γίνεται δεκτό ότι: **α)** η πρόβλεψη έκδοσης υπουργικής απόφασης κατανομής μοναδικό σκοπό έχει την ορθολογική και σύμφωνη με τις πραγματικές ανάγκες αξιοποίηση των υπαλλήλων των οποίων έχει εγκριθεί η πρόσληψη και δεν επηρεάζει τον χρόνο στον οποίο ανατρέχει η λήψη των μέτρων που είναι αναγκαία για τη συμμόρφωση της διοίκησης στη δικαστική απόφαση¹⁶, **β)** διορισμοί που ανατρέχουν λόγω δικαστικής ακύρωσης στον χρόνο του αρχικού διορισμού δεν καταλαμβάνονται από επιγενόμενες του χρόνου αυτού νομοθετικές ρυθμίσεις που επιβάλλουν περιορισμούς είτε ως προς το είδος και αριθμό των προγραμματισμένων προσλήψεων που διενεργούνται με βάση τις ανάγκες των κρατικών φορέων για τα έτη 2011 - 2015¹⁷ είτε ως προς τον ειδικότερο τρόπο υλοποίησής τους, ο οποίος προϋποθέτει την προηγούμενη έκδοση σχετικής απόφασης κατανομής, πράγμα που θεωρείται ότι συνιστά ζήτημα εσωτερικής ρύθμισης λειτουργίας των υπηρεσιών¹⁸.

23. Τούτο, δε, καθόσον, υπό την αντίθετη ερμηνευτική, οι όψιμοι αυτοί λόγοι θα αποτελούσαν, κατά τη γνώμη μας, αδικαιολόγητα και μη ανεκτά εμπόδια στη σαφή και ρητή συνταγματική υποχρέωση της διοίκησης προς συμμόρφωσή της προς τις σχετικές αποφάσεις, πράγμα που επέβαλε και τη νομοθετική παρέμβαση με τη διάταξη του άρθρου 52 του ν. 4456/2017, κατά τα παραπάνω. Μάλιστα, από το γεγονός αυτό, ευθέως και πάντως εμμέσως πλην σαφώς, συνάγεται ότι ο

¹⁵ βλ. αιτιολογική έκθεση επί της τροπολογίας που κατά την ψήφιση του οικείου νόμου (4456/2017) αριθμήθηκε ως άρθρο 52 τούτου, δυνάμει της οποίας προστέθηκε νέο εδάφιο στην παράγραφο 21 του άρθρου ενάτου του ν. 4057/2012 με το πιο πάνω περιεχόμενο.

¹⁶ ΓνμδΝΣΚ 31/2016 – Τμ. Ε'

¹⁷ πρβλ. ΓνμδΝΣΚ 421/2011 – Τμ. Α'

¹⁸ πρβλ. ΣτΕ 2575/2017 – σκ. 12^η και 13^η

νομοθέτης των νεότερων αυτών ρυθμίσεων, προσδίδοντας στην υπουργική απόφαση κατανομής όχι διαπλαστικό αλλά διαπιστωτικό χαρακτήρα, αποκαλύπτει την αληθινή του βούλησή του το εν λόγω εσωτερικής (υπηρεσιακής) ρύθμισης ζήτημα να μην ασκεί ανασταλτική ή δικαιοκωλυτική επιρροή στην απρόσκοπτη υποχρέωση της διοίκησης για συμμόρφωση προς στις δικαστικές αποφάσεις.

24. Τέλος, σύμφωνα με δοθείσα ερμηνευτική λύση από το ΑΕΔ, που μετέπειτα παγίως ακολουθήθηκε από το ανώτατο ακυρωτικό δικαστήριο, επί της ερμηνείας των, υπό στοιχ. 18, διατάξεων του Κώδικα Δημοσίου Λογιστικού των νπδδ, γίνεται δεκτό ότι: **α)** οι αξιώσεις των υπαλλήλων των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου από καθυστερούμενες αποδοχές ή απολαβές οποιασδήποτε φύσης ή αποζημιώσεις από αδικαιολόγητο πλουτισμό, οι οποίες ορίζονται και οφείλονται απευθείας από το νόμο και των οποίων την πληρωμή αρνείται ή καθυστερεί το νομικό πρόσωπο για οποιονδήποτε λόγο, σύμφωνα με την έννοια που προσδίδουν τα όργανά του στο νόμο, από την οποία, όμως, άρνηση ή καθυστέρηση δεν παρακωλύεται η δικαστική επιδίωξη της αξίωσης, υπόκεινται, κατ' άρθρ. 48 (παρ. 3) του ν.δ. 496/1974, σε διετή παραγραφή, **β)** η παραγραφή αυτή αρχίζει από το τέλος του οικονομικού έτους κατά το οποίο γεννήθηκε η αξίωση και είναι δυνατή η δικαστική της επιδίωξη **και γ)** η ως άνω θέσπιση βραχύτερης (διετούς) παραγραφής για τις εν λόγω αξιώσεις των νπδδ έναντι των ιδιωτών (για τους οποίους προβλέπεται πενταετής παραγραφή, κατ' άρθρ. 44 παρ. 1 του ν.δ. 496/74), δεν καθιερώνει προνομιακή μεταχείριση των νπδδ έναντι των ιδιωτών, καθόσον στο συγκεκριμένο ζήτημα το Σύνταγμα δεν έχει στενότερη έννοια από την ΕΣΔΑ και, ως εκ τούτου, δεν αντίκειται στα άρθρα 4 (παρ. 1) περί αρχής της ισότητας, 28 (παρ. 1) του Συντάγματος και 6 (παρ. 1) της ΕΣΔΑ και 1 του ΠΠΠ¹⁹.

Επί του πρώτου (α') σκέλους του ερωτήματος

25. Όπως προκύπτει από το πιο πάνω διδόμενο ιστορικό και ειδικότερα από εκείνα τα κρίσιμα πραγματικά περιστατικά που δεν μας είχαν τεθεί υπόψη κατά την υποβολή του αρχικού ερωτήματος, επί του οποίου εκδόθηκε η ΑτΓνμδ ΝΣΚ 234/2016 ατομική μας γνωμοδότηση, αλλά, το πρώτον, εκτίθενται με το παρόν ερώτημα, η μη διοικητική ολοκλήρωση της διαδικασίας πρόσληψης του ως άνω

νικήσαντος διαδίκου (B.M.), μετά την ως άνω γενομένη επαναξιολόγηση των φακέλων των δύο υποψηφίων και την αναβαθμολόγησής τους, στο πλαίσιο της προδήλως μέχρι τότε (2016) καθυστερημένης προσπάθειας της διοίκησης του ΚεΔΑΚ για συμμόρφωση προς την ακυρωτική απόφαση του ΔΕφΘ, οφείλεται έκτοτε ιδίως στο ότι ο B.M. επί της σχετικής από 17.8.2016 εξώδικης πρόσκλησης του εν λόγω φορέα (ΚεΔΑΚ) να δηλώσει υπεύθυνα εντός τριάντα (30) ημερών αν αποδέχεται την πρόσληψή του στην ως άνω θέση, προκειμένου να εκδοθεί σχετική απόφαση πρόσληψής του, αυτός με την από 21.09.2016 υπεύθυνη δήλωσή του προς το Δ.Σ. του ΚεΔΑΚ απάντησε αρνητικά, μη αποδεχόμενος αυτήν.

26. Φρονούμε ότι η αρνητική αυτή δήλωση μπορεί, κατά την αυτοτελή κρίση των αρμοδίων οργάνων του ως άνω φορέα (ΚεΔΑΚ), να ασκήσει, ως οψιγενές κρίσιμο στοιχείο, καταλυτικό ρόλο ως προς τις εξ αυτής απορρέουσες έννομες συνέπειες της έννομης θέσης και κατάστασης των δύο συμμετεχόντων στον σχετικό διαγωνισμό. Υπό την έννοια ότι δεν αποκλείεται, κατά τη γνώμη μας, αυτή να εκληφθεί ως παραίτηση του πιο πάνω νικήσαντος διαδίκου από τη συμμετοχή του στη σχετική διαγωνιστική διαδικασία και πάντως ως ενέργεια που επιτρέπει τη διοίκηση τελικώς να μην προσλάβει αναδρομικά αυτόν, εφόσον ακόμη και εάν είχε εκδοθεί σχετική απόφαση πρόσληψής του, ως υπαλλήλου εργαζομένου σε νπδδ με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου αορίστου, θα δικαιούνταν να την ανακαλέσει, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 12 π.δ. 410/1988. Πράγμα που, για λόγους αυτοδίκαιης αποκατάστασης των πραγμάτων στην αρχήθεν υφιστάμενη κατάσταση, καθώς και οικονομίας της όλης σχετικής διαδικασίας, επιτρέπει, κατά τη γνώμη μας, τη διαπίστωση, εκ μέρους της διοίκησης, της αναδρομικής (ex tunc) πρόσληψης του αρχικά προσληφθέντος (Π.Κ), ήτοι από 28.2.2007. Προς την ανωτέρω δυνητική επιλογή συνηγορούν τα εξής: **α)** ότι η διοίκηση δεν κωλύεται να λάβει υπόψη της τις επελθούσες στο μεταξύ μεταβολές, εφόσον δεν παραβιάζονται οι αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης, ούτε εμποδίζεται να εξετάσει την όλη υπόθεση εκ νέου, από πραγματική ή νομική άποψη και να μεταβάλει την πραγματική βάση αυτής ή τους κανόνες που πρέπει να εφαρμοστούν, κατά τα παραπάνω, **β)** ότι κρίση της ΔΕφΘ 1403/2009, που αφορά την εξεταζόμενη

¹⁹ ΑΕΔ 9/2009, ΟΛΣΤΕ 955/2011, ΣΤΕ 923/2014, ΣΤΕ 292, 3445/2013 κ.α.

περίπτωση, περί παραβίασης των αρχών της ισότητας και αναξιοκρατίας, δεν ασκεί κατά την παρούσα φάση οποιαδήποτε νομική επιρροή, δεδομένου ότι η διαγνωσθείσα αυτή πλημμέλεια αποκαταστάθηκε – έστω και καθυστερημένα – με την μετέπειτα επαναξιολόγηση και αναβαθμολόγηση των προσόντων των δύο (2) συμμετεχόντων, διαδικασία κατά την οποία συνυπολογίστηκε και η παραλειφθείσα εμπειρία του νικήσαντος διαδίκου, σε συμμόρφωση προς την ως άνω ακυρωτική δικαστική απόφαση, δυνάμει της οποίας αυτός κατετάγη 1^{ος}, πριν μετέπειτα εκ νέου ανατραπεί όχι με ευθύνη της διοίκησης ή του αρχικά προσληφθέντος (Π.Κ.), αλλά λόγω της μη αποδοχής εκ μέρους του νικήσαντος (Β.Μ.) της πρόσληψής του, κατά τα παραπάνω, **γ)** ότι το ιστορικό δεδομένο της εκ των υστέρων παραίτησης του Β.Μ. όχι μόνο ως προδήλως οφινενές στοιχείο δεν αποτέλεσε αντικείμενο έρευνας και κρίσης της ως άνω ακυρωτικής απόφασης, έτσι ώστε να τεθεί ζήτημα παραβίασης του εξ αυτής δεδικασμένου, αλλά κατ' ουσία ανατρέπεται το σε συμμόρφωση της ως άνω δικαστικής ακυρωτικής απόφασης αποτέλεσμα της ως άνω επαναξιολόγησης και αναβαθμολόγησης μεταξύ των πιο πάνω δύο συμμετεχόντων στη σχετική διαγωνιστική διαδικασία, **δ)** ότι οι έννομες συνέπειες από την ως άνω από 21.09.2016 γενομένη μη αποδοχή της πρόσληψης εκ μέρους του νικήσαντος διαδίκου (Β.Μ.), η οποία, κατά την έννοια αυτή, μπορεί να εκτιμηθεί ως παραίτηση από αυτήν (πρόσληψή του), ανατρέχουν στο στάδιο της αρχικής διαδικασίας πρόσληψης του Π.Κ (ήτοι, την 28.2.2007), εφόσον, λόγω της αναδρομικής ισχύος του ανωτέρω ακυρωτικού αποτελέσματος, από τότε ο νικήσας διάδικος θα δικαιούνταν να προσληφθεί, εάν επιγενομένως δεν προέβαινε σε μη αποδοχή της επικείμενης πρόσληψής του, **ε)** ότι, συνεπώς, ο αρχικός προσληφθείς (Π.Κ.), μη συνυπολογιζομένου πλέον του παραιτηθέντος ως άνω συνυποψηφίου του (Β.Μ.), θα καλούνταν, έκτοτε και εξ υπαρχής, ως ο επόμενος κατά σειρά (2^{ος}), ο οποίος συγκέντρωνε τη μεγαλύτερη βαθμολογία στον σχετικό πίνακα²⁰, **στ)** ότι ο ανωτέρω αρχικά προσληφθείς υπάλληλος (Π.Κ.)

²⁰ πρβλ. ΓνμδΝΣΚ 221/2011 – Τμ. ΣΤ', που ερμηνεύοντας τις προεκτεθείσες διατάξεις των άρθρων 17 (παρ. 13) και 18 (παρ. 9) του ν. 2190/94, όπως τότε ακόμη ίσχυαν, καταλαμβάνουσες και την εξεταζόμενη περίπτωση ως εκ του χρόνου ελέγχου των σχετικών προϋποθέσεων λόγω της διαπίστωσης της αναδρομικής νομιμότητας του αρχικού διορισμού, κατά τα παραπάνω, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι αυτές εφαρμόζονται αναλογικά και επί μη αποδοχής του διορισμού εκ μέρους

εξακολουθεί έκτοτε να εργάζεται μέχρι σήμερα στον εν λόγω φορέα (ΚεΔΑΚ) και, ως εκ τούτου, διατηρεί πραγματικά την εργασιακή του σχέση, υπό την οποία προσλήφθηκε, ζ) ότι η διαγωνιστική αυτή διαδικασία ερείδεται στις διατάξεις των ν. 1198/1981 και 2190/1994, κατά τη συνδυαστική ερμηνεία των οποίων σαφώς συνάγεται ότι παρέχεται στο Διοικητικό Συμβούλιο του ΚεΔΑΚ η κατά παρέκκλιση των διατάξεων του ν. 2190/1994 και χωρίς έλεγχο του ΑΣΕΠ δυνατότητα πρόσληψης προσωπικού με πλήρωση των θέσεων βάσει προτεραιότητας, για την επιλογή του οποίου έχει αυτό διακριτική ευχέρεια, η οποία ελέγχεται δικαστικά για υπέρβαση των άκρων ορίων της²¹.

Επί του δεύτερου (β') σκέλους του ερωτήματος

27. Σε ό,τι αφορά το σκέλος αυτό του ερωτήματος, έχουμε τη γνώμη ότι, λόγω της διδόμενης απάντησης στο προηγούμενο (α') σκέλος τούτου, σύμφωνα με την οποία υπάρχει δυνατότητα διαπίστωσης της αναδρομικής νομιμότητας της αρχικής πρόσληψης, δεν τίθεται ζήτημα εφαρμογής της μεταγενέστερης διάταξης της παραγράφου 21 του άρθρου ένατου του ν. 4057/2012. Ήτοι, περί εκδόσεως προηγούμενης υπουργικής απόφασης κατανομής, εφόσον κατά τον χρόνο στον οποίο ανάγεται η διαπίστωση της κατάφασης των προς τούτο απαιτούμενων προϋποθέσεων (ήτοι, το 2007), δεν ίσχυε η ανωτέρω διάταξη νόμου ούτε, κατά τη γνώμη μας, προκύπτει βούληση του νομοθέτη για αναδρομική ισχύ των μεταγενέστερων διατάξεων του ν. 4057/2012 που επέβαλαν, αρχικά κατ' απόλυτο τρόπο, ως προϋπόθεση για την ολοκλήρωση των διαδικασιών πρόσληψης ή διορισμού στους φορείς της παραγράφου 1 του άρθρου 14 του ν. 2190/1994 για το μόνιμο προσωπικό και το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, την προηγούμενη έκδοση υπουργικής απόφασης κατανομής. Πολλώ δε μάλλον που εν προκειμένω η υπηρετούσα την ορθολογική και σύμφωνη με τις πραγματικές ανάγκες αξιοποίηση των υπαλλήλων απόφαση κατανομής φέρεται να έχει στην πράξη επιβεβαιωθεί από την ανάγκη διατήρησης της μίας και μοναδικής συγκεκριμένης θέσης και ειδικότητας (αρχαιολόγου) στον εν λόγω φορέα (ΚεΔΑΚ) για χρονικό διάστημα περίπου δώδεκα (12) ετών (ήτοι,

του διοριστέου σε μία εκ των προκηρυχθεισών θέσεων εκτός ΑΣΕΠ, οπότε αυτός αναπληρώνεται από τον επόμενο κατά σειρά στον τελικό πίνακα επιτυχίας.

²¹ ΔΕφΘ 1403/2009 ad hoc, ό.π.

από το 2007 μέχρι σήμερα), από το οποίο μάλιστα μία πενταετία διανύθηκε πριν την ισχύ της ανωτέρω διάταξης.

28. Άλλωστε, στο μέτρο που στην προκειμένη περίπτωση η επιγενόμενη αυτή ενέργεια της διοίκησης (ήτοι, της δυνατότητας για διαπίστωση της αναδρομικής νομιμότητας της αρχικής πρόσληψης λόγω παραίτησης του ως άνω νικήσαντος διαδίκου από τη συμμετοχή του στην επαναληφθείσα διαγωνιστική διαδικασία) ακολουθεί ως συνέχεια της συμμόρφωσης της διοίκησης στην ως άνω ακυρωτική απόφαση το αποτέλεσμα της οποίας επίσης ανέτρεχε στον ίδιο χρόνο (2007), δεν παρεμποδίζεται από τις μεταγενέστερες νομοθετικές ρυθμίσεις, ενόψει του ότι με το άρθρο 52 του ν. 4456/2017 προσδόθηκε διαπιστωτικός χαρακτήρας, κατά τα παραπάνω, στη σχετική υπουργική απόφαση κατανομής, όταν πρόκειται για συμμόρφωσή της με δικαστική απόφαση, πράγμα που, για την ταυτότητα του νομικού λόγου, μπορεί, κατά τη γνώμη μας, να ισχύσει και στην εξεταζόμενη περίπτωση. Πάντως, ανεξαρτήτως τούτων και σε κάθε περίπτωση, η διοίκηση δεν κωλύεται εν προκειμένω, κατά τη γνώμη μας, στην ολοκλήρωση της σχετικής διαδικασίας, κατά τα αναφερόμενα στην απάντησή μας επί του α' σκέλους του ερωτήματος, από λόγους που ανάγονται στις μεταγενέστερες αυτές νομοθετικές ρυθμίσεις.

Επί του τρίτου (γ') σκέλους του ερωτήματος

29. Αναφορικά με τον προβληματισμό της υπηρεσίας που προκάλεσε την υποβολή του πιο πάνω σκέλους του ερωτήματος, ήτοι περί της υποχρέωσης ή μη του ΚεΔΑΚ για έντοκη καταβολή στον πιο πάνω νικήσαντα διάδικο (B.M.) της μισθοδοσίας από τον χρόνο πρόσληψης του άλλου συνυποψηφίου (ήτοι, από 28.2.2007), φρονούμε ότι τέτοιο ζήτημα καταρχάς δεν υφίσταται. Και τούτο, διότι, εφόσον η διοίκηση του ΚεΔΑΚ²² καταλήξει, στο πλαίσιο της παρεχόμενης προς τούτο δυνατότητας, κατά τα αναφερόμενα στην απάντησή μας επί του α' σκέλους του ερωτήματος, ότι η μη αποδοχή της πρόσληψης εκ μέρους του B.M. συνιστά παραίτησή του από τη συμμετοχή στην επαναληφθείσα διαγωνιστική διαδικασία,

²² στην οποία συμμετέχει ως Πρόεδρος του Δ.Σ. τούτου ο εκάστοτε επικεφαλής της οργανωτικής δομής του πρώην Υπουργείου Βορείου Ελλάδος, μετέπειτα Μακεδονίας & Θράκης ήδη Τομέα Μακεδονίας & Θράκης του Υπουργείου Εσωτερικών (Υπουργός ή Υφυπουργός), κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου 9 (παρ. 2 περ. α') του ν. 1198/1981 (Α' 238),

δεν μπορεί να τεθεί, κατά τη γνώμη μας, ζήτημα νόμιμης διεκδίκησης από την πλευρά του της σχετικής μισθοδοσίας. Άλλωστε, η εκ μέρους του μη αποδοχή της πρόσληψης που συνακόλουθα συνεπάγεται τη μη υποχρέωση της διοίκησης για αναδρομικό διορισμό τούτου, κατά τα παραπάνω, προδήλως αποστερεί το απαιτούμενο προς τούτο νόμιμο έρεισμα στοιχειοθέτησης της σχετικής αξίωσης, καθώς και της αντίστοιχης υποχρέωσης της διοίκησης για καταβολή μισθοδοσίας.

30. Αλλά και σε κάθε περίπτωση, στο μέτρο που η ενεργούμενη από τη διοίκηση, στο πλαίσιο συμμόρφωσής της προς ακυρωτική δικαστική απόφαση, αναδρομική μισθολογική αποκατάσταση δεν παύει γενικώς να οριοθετείται τόσο από τις δημόσιες τάξης διατάξεις περί Δημοσίου Λογιστικού (ν. 4270/2012), οι οποίες ρυθμίζουν το ζήτημα της παραγραφής των απαιτήσεων κατά του Ελλην. Δημοσίου²³ όσο και, για την ταυτότητα του νομικού λόγου, από τις ταυτόσημες διατάξεις περί Δημοσίου Λογιστικού των νπδδ (ν.δ. 496/1974) για τις απαιτήσεις κατ' αυτών, οι έως την 31^η Δεκεμβρίου 2016 τυχόν γεννηθείσες αξιώσεις για μισθοδοσία του Β.Μ. επίσης δεν μπορούν να ικανοποιηθούν και για τον πρόσθετο λόγο ότι έχουν παραγραφεί. Και τούτο, διότι – μη υφισταμένης υποχρέωσης έκδοσης σχετικής πράξης αναδρομικού του διορισμού, κατά τα παραπάνω – οι αξιώσεις αυτές είτε ήθελε θεωρηθεί ότι αφετηριάζονται από το τέλος του οικονομικού έτους, κατά το οποίο θα ανέτρεχε ο αναδρομικός του διορισμός (2007) ή πάντως της έκδοσης της ανωτέρω ακυρωτικής δικαστικής απόφασης (2009), στοιχεία που, κατά τους ισχυρισμούς του (Β.Μ.), συγκροτούν τη σχετική παρανομία, εφόσον έκτοτε (θα) ήταν δικαστικά επιδιώξιμες είτε ήθελε νοηθεί ότι εκκινούν από το τέλος του οικονομικού έτους, κατά το οποίο αυτός δήλωσε τη μη αποδοχή της πρόσληψής του (2016), έχουν υποπέσει και στη διετή παραγραφή που ισχύει εν προκειμένω, κατά τα παραπάνω, εφόσον μέχρι την υποβολή του σχετικού αιτήματος (14.3.2019) παρήλθε χρονικό διάστημα μεγαλύτερο της διετίας, με συνέπεια αυτές να έχουν παραγραφεί. Αλλά και οι από 1.1.2017 και εφεξής προβαλλόμενες όμοιες αξιώσεις τούτου δεν μπορούν να ευδοκιμήσουν για τους λόγους που αναπτύσσονται στην ως άνω με αριθ. 29 σκέψη της παρούσας, με συνέπεια ενόψει της συνολικά αρνητικής μας θέσης που δίδεται στο παρόν

²³ ΓνμΔΟΛΝΣΚ 22/2016

σκέλος του ερωτήματος, να παρέλκει η απάντηση επί των υπό στοιχ. ι' και ιι' υποερωτημάτων τούτου.

Επί του τέταρτου (δ') σκέλους του ερωτήματος

31. Τέλος, στο ζήτημα που τίθεται με το δ' σκέλος του ερωτήματος, ήτοι εάν, ενόψει της αλλαγής του προσώπου του Προέδρου του Δ.Σ. του ΚεΔΑΚ²⁴ απαιτείται η έκδοση νέας απόφασης τούτου στο πλαίσιο ολοκλήρωσης της σχετικής προς τούτο διαδικασίας, λεκτεά είναι τα εξής: Από την επισκόπηση του υπ'αρ.6/2018 οικείου πρακτικού προκύπτει, κατά τη γνώμη μας, ότι χορηγηθείσα εξουσιοδότηση του ανωτέρω Δ.Σ. προς τον Πρόεδρό του για την έκδοση της σχετικής διαπιστωτικής πράξης καθ'όλα νομίμως απέβλεψε γενικά και αφηρημένα στο θεσμικό αυτό όργανο²⁵ και ευλόγως δεν εξάρτησε την άσκησή της από την ύπαρξη του συγκεκριμένου φυσικού προσώπου που τότε ασκούσε τα εν λόγω καθήκοντα, με συνέπεια να μην γεννάται θέμα έλλειψης εξουσιοδότησης προς αυτό για την άσκησή της με το συγκεκριμένο περιεχόμενο. Ωστόσο, επί αλλαγής του φυσικού προσώπου του ως άνω οργάνου του ΚεΔΑΚ, δεν αποκλείεται, κατά τη γνώμη μας, το αναλαμβάνον τα νέα καθήκοντα (φυσικό) πρόσωπο να επαναφέρει το θέμα στο Δ.Σ., προκειμένου να εκδοθεί εκ νέου σχετική απόφαση προς τούτο.

Απάντηση

32. Κατ' ακολουθία των προεκτεθέντων, επί του τεθέντος ερωτήματος, γνωμοδοτώ ότι η απάντηση είναι η εξής: Επί του μεν α' σκέλους ότι μπορεί να χωρήσει διαπίστωση της νομιμότητας της αρχικής πρόσληψης του Π.Κ. λόγω παραίτησης του νικήσαντος διαδίκου (B.M.) από τη συμμετοχή του στην επαναληφθείσα διαγωνιστική διαδικασία, η οποία θα ανατρέξει στον αρχικό χρόνο της πρόσληψής του (28.2.07), επί δε του β' και γ' σκέλους αρνητικά, ενώ, προς το δ' σκέλος, ότι δεν συντρέχει περίπτωση μη νόμιμης χορήγησης εξουσιοδότησης,

²⁴ που είναι ο εκάστοτε επικεφαλής της οργανωτικής δομής στην περιοχή της Μακεδονίας & Θράκης (Υπουργός ή Υφυπουργός), κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου 9 (παρ. 2 περ. α') του ν.1198/1981, σύμφωνα με τα παραπάνω

²⁵ εφόσον πρόκειται για ζήτημα αμέσως συναπτόμενο με την αρμοδιότητα πρόσληψης που διαθέτει το συγκεκριμένο όργανο του ΚεΔΑΚ, ύστερα από πρόταση του Δ.Σ. τούτου, κατά τα σαφώς οριζόμενα στο άρθρο 9 (παρ. 9 περ. γ') του ν. 1198/1981

δίχως να κωλύεται το νέο φυσικό πρόσωπο που αναλαμβάνει τα καθήκοντα του εξουσιοδοτηθέντος να επαναφέρει το θέμα στο Δ.Σ. του ΚεΔΑΚ, προκειμένου να εκδοθεί εκ νέου σχετική απόφαση προς τούτο.-

 Γ. Γ. Γνωμοδοτών
Γεώργιος Α. Βαμβακίδης
Νομικός Σύμβουλος του Κράτους